

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De consummatione templi [et] zacharia [et] aggeo. cap. iij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

cibus regū. Et mortuus est in dāmasco.
De duobus magis et dario filio itaspis.

Capitulum II.

De cambisem

Primo de septem magis qui iudicabant regnum peraz erineides nomine obtinuit regnum peraz. dicens panthei filiam cambise in vxore, simulās se non velle sibi regnare: sed seruare regnum mergi fratri cambise: quia puer erat. Hinc tamen mergum cambises prius occiderat in penetralibus templi, foris isto erineide prescio huius sacrilegii et parricidii. Cuius post septem menses regni sui mores res erineides substituit sibi fratri iuuenē elegantē forma et viribus: dicens hunc esse mergum cyri filium: et cambise fratrem. Hec autem occultatio regū de facili fieri potuit in perside, quia ad regem nullus fere intrabat preter domesticos eius. Unus autem de septem magis cepit illū habere suspectū, suspicās non esse mergum. Hic magus inter cubinas regis filiā habebat: qui secretus loquens cum ea monuit eam: ut de nocte attentius palparet caput regis, et deprehenderet utrum auriculas haberet. Hinc ei frater erineidis quondam sibi offensum cambises mutilauerat auribus. Cuius puella deprehendisset eum aures non habere indicauit fratri. Qui cum reliquis magis hinc indicasset conuenerunt in eum: et occiderunt eum, et non regnauerunt nisi per annum istum duo fratres. Porro septem magi cum tractaret inter se: quis eorum duceret filiā regis et regnaret per eum, com placuit eis ut tali vaticinio vnus ex eis eligeret. Diluculo veniret super equos solus in atrio palatii ante fores templi, et cuius equus prior hinnitū daret, secundum oraculum deorum rex constitueret. Erat vnus eorum darius filius itaspis, qui secretus loquens cum custode equorum suorum mandauit ei ut in loco ad quem in crastino conuentre debebat equo suo de nocte supponeret equā. Quo facto cum in crastino septem magi ad eundem locum deuenissent, statim ad equem memoria equus darii hinnitū dedit, et sine cunctatione in regem sublimatus est, et regnauit anno xxxix. regni peraz. Hinc familiaris erat zorobabel. Cum enim interdixisset cambises reedificationem templi: ascendit ad eum zorobabel, et per huius darii interuentum tentauit animū regis mutare sed non potuit, et tunc persuasit dario secretus: ut ioueret votū deo israel,

quod si eum regem faceret: restauraret eius templū et vniuersa casa domini: que adhuc erant penes regem persarum remitteret in hierusalem.

De consummatione templi et zacharia et aggeo.

Capitulum III.

Quoniam audisset ita

Cum zorobabel hinc regre fiducialiter aggressus est reedificare templū aggeo et zacharia exhortantibus populum. Qui prescientibus deum eis offensum: eo quod habitarent in domibus laqueatis: et domus domini esset desolata. Hoc autem signum ire dei esse dicebant quod semina bant multum: et inferebant parum. Principes vero regis peraz qui erant iras flumē interdicebant reedificationem, Cuius respondissent seniores iuda quod deus suus hoc eis preceperat: cui nefas est contradicere. Placuit utriusque ut res ad darium referretur. Et ascendit zorobabel cum nunciis principum ad regem, et honoratus est ab eo supra quod speraret. Nam in cubiculo regis dormiebat cum alijs duobus cubicularijs. Porro darius rex cenam exebuit satrapis persarum et prefectis indie et ethiopię et magistratibus, cxxxvij. provinciarum. Eadem nocte expergefactus nocte ducebat insomne, et proposuit questionem tribus custodiis corporis sui: quod de tribus fortius videret, rege scilicet vino et muliere, promittens ei munera et honorem: qui sapientius responderet. In crastinum coram satrapis et magistratibus accesserunt illi tres. Et ait primus regem esse fortiore cunctis. Cum enim homo prescit ceteris animantibus: rex prescit homini: et ad nutum eius omnia fiunt. Secundus autem pretulit vinum fortitudinem, quia cum homo non prescit ceteris nisi animi fortitudine: vinum superat ipsam animi fortitudinem. Zorobabel vero mulierem fortiozem vtroque asseruit. Nam et regibus et eis qui vitas plantant mulieres et vitam seruant et alimoniam, et ad robur vtroque perducunt, et pro mulieribus homines animas ponere non timent. Retulit quoque se viderisse concubinam cuiusdam regis: alapas regi imponentē. Cuius illa risisset regem aridentem: et ea molesta regem molestatum. Superbecomnia vero veritatem dixit esse fortiozem quod immutabilis est et sempiterna. Veritas enim dei omnia creauerat, et ad eius prudentiam orbis regebat: et nil ei resistere poterat. Cuius

Historia Libri

omnes indicassent fortiorē omnibz esse veritate. dixit rex ad zorobabel: vt peteret ab eo qd vellent. Et postulauit zorobabel fieri tēplū reedificationē: z vasa dñi remitti in hierlm. Et gauisus est rex. Nā idēp̄m meminit se vo uisse. Et scripsit p̄ncipibz suis p̄ eplam trans flumē: vt nullaten⁹ impedirēt iudeos. sed de sumptibz regis iuuaret eos dātes eis p̄ singulos dies hostias. similam. vini z sal: vt offerāt ea dō celi: z orēt p̄ vitā regis z filioz e⁹. Et addidit. Qui hāc mutauerit iussione tollat lignū de domo e⁹. z p̄figat in eo. dom⁹ at e⁹ publicē. Ego dārius statui decretū qd studeose impleri volo. Rex misit qz dārius vasa dñi p̄ manū zorobabel. Qui reditū facies p̄ chaldeā p̄tribulibz suis regis mādata p̄fectit. z ascendit euz eo mlti hierosolymā

De eodē etiā hiero. in q̄daz epla dicit. Q̄ cū martimūz pulcerimū z gregasset exercitū. vna vice ascendit cū paucis iunū lū vt oēs cōspiceret z cepit flere. Et euz quereret cur fleret. cū potius esset illi gaudē dū sup̄ tāto exercitu. r̄ndit Jdō f̄eo: qz null⁹ istoz durabit viues post. c. annos: sed erunt oēs puluis z cinis. Igitur anno sc̄do dārj mēse. viij. instabat operi z cōpleuerit illd̄ ano. vij. dārj. q̄ erat. xlvj. regni psaz. fm̄ qd̄ dictū est in euāgelio. xl. z. vij. annis edificatū est tēplū hoc. a p̄ma licentia quā dedit cyrus redeūdi z reedificādi tēplū vsqz ad. vij. anū dārj quo p̄summatū est tot̄ anī fluxerūt. Et mortu⁹ est aggeus z sepult⁹ iuxta sacerdotū monumēta. Cōuenērūt autē filij isrl̄ ad dedicationē tēplū: z dedicauerūt illd̄ mēse. xij. q̄ apud latinos mart⁹ d̄r. xxij. die mēsis. Et hec est sc̄da tēplū dedicatio yernalis. Et celebrauerūt filij isrl̄ phasē fm̄ legē dñi. De arca p̄o quō vel qn̄ receperūt eā incertū est. S; si vez est qd̄ epiphani⁹ d̄r. eam vsqz ad iudicij diem nō esse egressurā de latibulo petre. certū est. qz hebrei instar poris edificauerūt alterā. Nā inter manubias: qz tulerūt romani de iudea legūtur translata arca dñi cādē labrūz mēsa. Et mortu⁹ ē zacharias i senectute bōa. z sepultus iuxta aggeū. Por

De eodē etiā hiero. in q̄daz epla dicit. Q̄ cū martimūz pulcerimū z gregasset exercitū. vna vice ascendit cū paucis iunū lū vt oēs cōspiceret z cepit flere. Et euz quereret cur fleret. cū potius esset illi gaudē dū sup̄ tāto exercitu. r̄ndit Jdō f̄eo: qz null⁹ istoz durabit viues post. c. annos: sed erunt oēs puluis z cinis. Igitur anno sc̄do dārj mēse. viij. instabat operi z cōpleuerit illd̄ ano. vij. dārj. q̄ erat. xlvj. regni psaz. fm̄ qd̄ dictū est in euāgelio. xl. z. vij. annis edificatū est tēplū hoc. a p̄ma licentia quā dedit cyrus redeūdi z reedificādi tēplū vsqz ad. vij. anū dārj quo p̄summatū est tot̄ anī fluxerūt. Et mortu⁹ est aggeus z sepult⁹ iuxta sacerdotū monumēta. Cōuenērūt autē filij isrl̄ ad dedicationē tēplū: z dedicauerūt illd̄ mēse. xij. q̄ apud latinos mart⁹ d̄r. xxij. die mēsis. Et hec est sc̄da tēplū dedicatio yernalis. Et celebrauerūt filij isrl̄ phasē fm̄ legē dñi. De arca p̄o quō vel qn̄ receperūt eā incertū est. S; si vez est qd̄ epiphani⁹ d̄r. eam vsqz ad iudicij diem nō esse egressurā de latibulo petre. certū est. qz hebrei instar poris edificauerūt alterā. Nā inter manubias: qz tulerūt romani de iudea legūtur translata arca dñi cādē labrūz mēsa. Et mortu⁹ ē zacharias i senectute bōa. z sepultus iuxta aggeū. Por

ro dārj cū discessisset ab eo egyptus: mortuus est. firmatiōes tēplū ab eo facti. Et hec ē facta in septēbri. sicut habes in libro regū anno. xj. regni salomōis. Sc̄da legit hic facta in vere sub dārjo zorobabel auctore. De tertia legit qz facta fuerit p̄ iudā machabeū: q̄ deuicto antiocho epiphane dedicauit tēplū adeo immūdatū z desolatū ab eo vt erant am frutices in eo pullulasse dicant. Et dicit fuisse enceniatū. xx. die decembris. Hec dedicatio f̄erit in posterum: de qua d̄r in euāgelio. Facta sunt encenia in hierosolymis et hyems erat

Incidentia.

Rome post exactos reges p̄mū J̄sules a bruto esse ceperūt. z vix vsqz ad q̄ntūdecimū lapidē roma tenebat ip̄iū. Inde tribuni plebis z dictatores z rursum J̄sules rēpublicā reuerūt. vsqz ad iulij cesarē. Pitagoras mortuus ē. Rome populus a patribz facta seditione discessit.

De perse.

Capitulum. III.

Est dārj rex

us ei⁹ successit ei in regnū. q̄ paterne volūtatis honozādo deū be res apparuit. Eo tpe p̄nceps fuit sacerdotis eliachim siue ioachim filius iesu. z erat in iudea cura rez gerendaz penes sacerdotes. q̄ prius sub regibz iudicibz fuerat. Receptū ē per ses egyptuz que a patre discesserat z gre cā vastauit. De cui⁹ fortitudie mltā refert grecoz historia. Sub hoc d̄r iosephus esdrā venisse in iudeā. s; sub artaxerse tpe d̄r seipm̄ venisse. Post rex sem regnauit archabamus mensibz septem.

Incidentia.

Eo tempore natus ē socrates. Lapis bens formam caprinam in egeum mare de celo cecidit.

De artaxerse z esdra.

Caplm. V.

Est hec ar

manus dictus est regnū periaz obtinuit. Eo tpe esdras aaronita